

EKSAMENSOPPGAVE

JUS2211

Vår 2013

Dato: Tirsdag 4. juni 2013

Tid: Kl. 10:00 – 16:00

Alle spørsmål skal besvares. I den samlede vurdering vil oppgave I og II sammen telle omtrent like mye som oppgave III.

OPPGAVE I

Gjør rede for hovedtrekkene i reglene om domstolskontroll av forvaltningsvedtak.

OPPGAVE II

Hvilke hensyn begrunner domstolskontroll av forvaltningsvedtak?

OPPGAVE III

Peder Ås hadde gjennom livet hatt fysiske og psykiske problemer, og utviklet etter hvert et permanent omsorgsbehov. Siden 2006 hadde Peder derfor hatt langtidsplass ved Rolighøgda sykehjem i Lillevik kommune. Det var klart at han ville ha behov for sykehjemsplass livet ut.

Peder hadde svært dårlig personlig hygiene, og lukten fra rommet hans sjenerte både ansatte og beboere ved sykehjemmet. Med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven (lov 24. juni 2011 nr. 30) § 3-1, jf. pasientrettighetsloven (lov 2. juli 1999 nr. 63) § 2-1 a annet ledd, besluttet derfor Lillevik kommune i 2012 at Peder skulle flyttes til et annet sykehjem i kommunen – sykehjemmet Omsorgen. Omsorgen var tilrettelagt for smittevern, og Peders nye rom hadde en smittevern-sluse mellom rommet og avdelingen for øvrig. Dette skjermet ansatte, beboere og besøkende for den sjenerende lukten.

Peder anså Rolighøgda som sitt hjem, og var sterkt imot flyttingen. Etter Peders syn var det uverdigg at han skulle flyttes rundt etter kommunens forgodtbefinnende, og at han skulle være tvunget til å gå inn og ut av rommet sitt gjennom en sluse. Peder påklaget derfor vedtaket til fylkesmannen, og ba om at han fikk bli på Rolighøgda.

Fylkesmannen tok klagen til behandling, men mente at tilbudet på Omsorgen tilfredsstilte kravet til nødvendig helse- og omsorgstjenester i pasientrettighetsloven § 2-1 a annet ledd. Fylkesmannen mente også at øvrige lovkrav, herunder vilkårene i helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1, ville være ivaretatt selv dersom Peder ble flyttet. Når det gjaldt spørsmålet om det var tilstrekkelig sterkt behov for å flytte Peder, mente fylkesmannen at han vanskelig kunne ta stilling til det. Fylkesmannen traff vedtak med følgende konklusjon: «Lillevik kommunes flytting av pasienten fra Rolighøgda sykehjem til Omsorgen sykehjem strider ikke mot pasientrettighetsloven § 2-1 a, eller helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 første ledd, jf. § 4-1.»

Peder mente det var utilstrekkelig at fylkesmannen nøyde seg med å konstatere at flyttingen ikke var i strid med loven. Han mente fylkesmannen måtte ta stilling til om han skulle flyttes eller ikke.

a) Hadde fylkesmannen plikt til å ta stilling til om Peder skulle flyttes eller ikke?

Peder ga etter hvert opp å få fylkesmannen til å gjøre om vedtaket, og bestemte seg for at han ville ha domstolene til å vurdere flyttingen. Han skaffet seg derfor advokat, og tok ut søksmål mot staten.

Peder aksepterte at tilbudet på Omsorgen isolert sett tilfredsstilte kravet til nødvendig helsehjelp i pasientrettighetsloven § 2-1 a annet ledd, men anførte at både flyttingen og slusesystemet ville være uverdigg og i strid med pasientrettighetsloven § 2-1 a tredje ledd. Vedtaket om flytting var derfor ugyldigg. Peder anførte videre at vedtaket var ugyldigg fordi det var motivert av utenforliggende hensyn. Hensynet til ansatte og andre brukere på Rolighøgda var ikke relevant, og kunne i alle fall ikke være hovedbegrunnelsen for vedtaket. Hovedformålet med vedtaket måtte være forankret i lovens formålsbestemmelse, jf. pasientrettighetsloven § 1-1. I dette tilfellet hadde vedtaket intet med Peders helse å gjøre, men var utelukkende begrunnet med hensynet til å hindre luktsjenanse for andre.

Staten mente at domstolens prøvingsadgang var begrenset. Etter statens syn var spørsmålet om hva som var «et verdigg tjenestetilbud» underlagt forvaltningens frie skjønn. Staten fremholdt videre at det ikke var tatt utenforliggende hensyn. Hensynet til ansatte og medpasienter/pårørende

var et relevant hensyn ved vedtak etter pasientrettighetsloven. Domstolen kunne ikke prøve vektingen av et hensyn dersom hensynet først er relevant.

Rett før saken kom til pådømmelse for domstolen utviklet Peder en kronisk sykdom som gjorde ham særlig mottagelig for bakterielle infeksjoner. Dette gjorde det vesentlig mer byrdefullt for ham å bo på Omsorgen sykehjem, fordi rommet hans lå i en avdeling for pasienter med penicillinresistente bakterieinfeksjoner. Peder anførte derfor at vedtaket var ugyldig som følge av grov urimelighet. Staten var enig i at Peders sykdom medførte økt fare for smitte fra medpasientene på Omsorgen, men anførte at domstolen var avskåret fra å legge vekt på dette. Staten hevdet at domstolskontrollen skulle være etterfølgende, og at domstolen derfor bare kunne legge vekt på faktum som forelå da fylkesmannen traff sitt vedtak.

Peder var uenig, og fremholdt at dette i alle fall ikke kunne gjelde i hans tilfelle. Det var jo direkte helsefarlig for ham å oppholde seg på Omsorgen.

- b) *I hvilken utstrekning kan domstolen overprøve fylkesmannens vurdering av om flyttingen og/eller slusesystemet på Omsorgen var i samsvar med kravet om «et verdig tjenestetilbud» i pasientrettighetsloven?*
- c) *Er det er tatt utenforliggende hensyn? Kan domstolen prøve forvaltningens vekting av relevante hensyn?*
- d) *Kunne domstolen ta hensyn til Peders sykdom?*

Oslo, 14 mai 2013.

Mads Andenæs
Faglig eksamensleder